

Voice

Shtiler, shtiler

Shmerke Kacerginski
Alexander Volkoviski (Tamir)
arr. Borisas Traubas

Voice

Klavier

Moderato

pp

Voice

Klavier

5

Shtiler, shtiler, lo-mirshvaygn, Kvorimvaksndo. S'hobnzeyfarplantstedi sonim grinenzeytsumblo.

Voice

Klavier

9

S'fi-rn ve-gn tsu Po-nar tsu, S'firt keyn veg tsu-rik, Iz der ta-te vu far-shvun-dn Un mit im dos glik.

Voice

Klavier

15

Shtiler, kindmayns, veynmit, oytser, S'helfnitkeyngoveyn. Undzerumglikvelnsonim, Sayvinitfarshiteyn.

19

Voice

S'ho-bn bre-ges oykh di ya-men, S'ho-bn tsi-ses oy-khet tsa-men, Nor tsu un-dzer Ke-yn bi-sl shayn.

Klavier

23

Voice

Frilinga-fnlandgekumen, Unundzharbstgebrakht, Izdertoghayntfulmitblumen, Undzsetnordinakht.

Klavier

27

Voice

Goldkitshoyndeharstafishtamen, Blitinundzdzertzar, Blaybtaryosemtvua mame, S'kindgeytaf Ponar.

Klavier

31

Voice

Vi'di vi-lye a geshmid-te t'oyk ge-yokht in payn, Tsi-en kries ayz durkh li-te glaykh in yam a-rayn.

Klavier

37

Voice

S'vertderkhoshekhvutserunen Funderfintsterlayktnzunen Rayter, kumgeshvind, dikhrufdayn kind.

Klavier

41

Voice

Shtĭler, shtĭler, s'kvĕln kvain Undzin harts a-rum. Biz der foyer vetnit fa-ĭn muzn mir za-ynshtum.

Klavier

45

Voice

Freynit, kind zikh, s'izdaynshmeykhl its farundzfarat, zoldem friling zender doyne, Viin harbsta blat.

Klavier

49

Voice

Zolder kval zikh ru-ik flisn shtĭler zayunhof... Mit der frau heytkumt dertate shlofzhe kind mayn, shlof.

Klavier

53

Voice

Vidervĭ yea bafrayte, vidibeymergrin banayte Laykht bald frayheyt s'likhtafdaynge zikht, afdayngezikht.

Klavier

Voice

Shtiler, shtiler

Fis-Moll

Shmerke Kaczerginski
Alexander Volkoviski (Tamir)
arr. Borisas Traubas

4
Shti-ler, shti-ler, lo-mir shvay-gn, Kvo-rim vak-sn do.

7
S'ho - bn zey far - pflantst di so - nim gri - nen zey tsum blo.

9
S'fi - rn ve - gn tsu Po - nar tsu, S'firt keyn veg tsu - rik,

11
Iz der ta - te vu far - shvun - dn Un mit im dos glik.

13
Shti - ler, kind mayns, veyn nit, oy - tser, S'helft nit keyn ge - veyn.

15
Un - dzer um - glik ve - ln so - nim, Say vi nit far - shteyn.

17
S'ho - bn bre - ges oykh di ya - men, S'ho - bn tfi - ses oy - khet tsa - men,

19
Nor tsu un - dzer Ke - yn bi - sl shayn.

21
Fri - ling a - fn land ge - ku - men, Un undz harbst ge - brakht,

23
Iz der tog haynt ful mit blu - men, Undz zet nor di nakht.

25
Gold - kit shoyn der harst af shta - men, Blit in undz der tzar,

27
Blaybt far - yos - emt vu a ma - me, S'kind geyt af Po - nar.

29

 Vi di vi - lye a ge - shmids - te t'oyk ge - yokht in payn,

31

 Tsi - en kries ayz du - rkh li - te glaykh in yam a - rayn.

33

 S'vert der kho - shekh vu tse - ru - nen Fun der fintz - ter lay - ktn zu - nen

35

 Ray - ter, kum ge - shvind, dikh ruft dayn kind.

37

 Shti - ler, shti - ler, s'kve - ln kva - in Undz in harts a - rum.

47

 Biz der foy - er vet nit fa - ln muzn mir za - yn shtum.

49

 Frey nit, kind, zikh, s'iz dayn shmey - khl itst far undz far - rat,

51

 zol dem fri - ling zen der doy - ne, Vi in harbst a blat.

53

 Zol der kval zikh ru - ik fli - sn shti - ler zay un hof...

55

 Mit der frau - heyts kumt der ta - te shlof zhe kind mayn, shlof.

57

 Vi der vi - lye a ba - fray - te, vi di bey - mer grin ba - nay - te

59

 Laykht bald fray - heyts - likht af dayn ge zikht, af dayn ge - zikht.

שטילער, שטילער, לאַמיר שוויגן
 קברים וואַקסן דאָ.
 ס'האַבן זיי פֿאַרפֿלאַנצט די שונאים
 גרינען זיי צום בלאָ.
 ס'פֿירן וועגן צו פּאָנאַר צו,
 ס'פֿירט קיין וועג צוריק,
 איז דער טאַטע וווּ פֿאַרשוונדן
 און מיט אים דאָס גליק.
 שטילער, קינד מינס, וויין ניט, אוצר,
 ס'העלפֿט ניט קיין געוויין,
 אונדזער אומגליק וועלן שונאים
 סיין ווי ניט פֿאַרשטיין.
 ס'האַבן ברעגעס אויך די ימען
 ס'האַבן תּפֿיסות אויכעט צאַמען
 נאָר צו אונדזער פיין
 קיין ביסל שיין,
 קיין ביסל שיין.

- פֿרילינג אויפֿן לאַנד געקומען
 און אונדז האַרבסט געבראַכט
 - איז דער טאָג היינט פֿול מיט בלומען
 אונדז זעט נאָר די נאַכט
 - גאָלדיקט שוין דער האַרבסט אויף שטאַמען
 בליט אין אונדז דער צער
 ; בלייבט פֿאַריתומט וווּ אַ מאַמע
 . ס'קינד גייט אויף פּאָנאַר
 - ווי די וויליע אַ געשמידטע
 - , ט'אויך געיאָכט אין פיין
 ציען קריעס אייז דורך ליטע
 . איצט אין ים אַריין
 , ס'ווערט דער חושך וווּ צערונען
 - פֿון דער פֿינצטער ליכטן זונען
 - , רייטער, קום געשווינד
 , דיך רופֿט דיין קינד
 . דיך רופֿט דיין קינד.

שטילער, שטילער, ס'קוועלן קוואַלן
 אונדז אין האַרץ אַרום
 ביז דער טויער וועט ניט פֿאַלן
 זיין מיר מוזן שטום
 פֿריי ניט, קינד, זיך, ס'איז דיין שמייכל
 , איצט פֿאַר אונדז פֿאַרראַט
 זען דעם פֿרילינג זאָל דער שונא
 . ווי אין האַרבסט אַ בלאַט
 , זאָל דער קוואַל זיך רוקן פֿליסן
 . . . שטילער זיי און האַף
 , מיט דער פֿרייהייט קומט רער טאַטע
 , שלאָף זשע, קינד מיין, שלאָף
 , ווי די וויליע אַ באַפֿרייטע
 ווי די ביימער גריין-באַנניטע
 ליכט באַלד פֿרייהייטס-ליכט
 , אויף דיין געזיכט
 . אויף דיין געזיכט

Shtiler shtiler

Lyrics - Shmerke Kaczerginski (1908 - 1954)
 Music - Alexander Tamir (1931 - 2019)

1.
 Shtiler shtiler, lomir shvaygn
 Kvorim vaksn do.
 S'hobn zey farflantst di sonim:
 Grinen zey tsum blo.
 S'firm vegn tsu ponar tsu,
 S'firt keyn veg tsurik.
 Iz der tate vu farshvundn
 Un mit im dos glik.
 Shtiler, kind mayns, veyn nit oytser,
 S'helft nit keyn geveyn
 Undzer umglik veln sonim
 Say vi nit farshteyn.
 S'hobn breges oykh di yamen.
 S'hobn tfises oykhet tsamen,
 Nor tsu undzer payn
 Keyn bisl shayn
 Keyn bisl shayn
 2.
 Friling afn land gekumen
 Un undz harbst gebrakht
 Iz der tog haynt ful mit blumen
 Undz zet nor di nakht
 Goldikt shoynd der harbst af shtamen
 Blit in undz der tsar;
 Blaybt faryosemt vu a mame:
 S'kind geyt af ponar.
 Vi di vilye a geshmidte
 T'oykh geyokht in payn
 Tsien kries ayz durkh lite
 Itst in yam arayn
 S'vet der khoyshekh vu tserunen
 Fun der fintster laykhtn zunen
 Rayter kum geshvind,
 Dikh ruft dayn kind.
 3.
 Shtiler shtiler s'kveln kvaln
 Undz in harts arum.
 Biz der toyer vet nit faln
 Zayn mir muzn shtum.
 Frey nit kind zikh, s'iz dayn shmeykhl
 Itst far undz farat
 Zen dem friling zol der soyne
 Vi in harbst a blat.
 Zol der kval zikh ruik flisn
 Shtiler zay un hof
 Mit der frayheynt kumt der tate
 Shlof zhe kind mayn, shlof.
 Vi di vilye a bafrayte
 Vi di beymer grin banayte
 Laykht bald frayheyts likht
 Af dayn gezikht

Šmerkė Kačerginskis.
Tyliai, tyliai. Panerių lopšinė

Tyliai, tyliai: pievoj auga
Negyvų daigai,
Žydi, veši – sėjo daug jų
Čia piktadariai.
Štai į Panerius kelelis,
O atgal – nėra.
Ten pradingo mūs tėvelis
Ir dalia gera.
Tu neverk, sūneli mielas,
Raudos nepadės.
Neatjaus piktųjų sielos
Mūsų netekties.
Vandenynas turi krantą,
Kalto bausmei baigtis lemta.
Mums tik nenušvis
Joks spindulys.

Kam pavasaris atėjęs –
Mums gi prapultis.
Kam aplinkui žydi gėlės –
Mums gili naktis.
Kam ruduo auksinis būna –
Mums žiauri žiema.
Kai į Panerius veš sūnų –
Užvaitos mama.
Nerį sraunią ledas kausto –
Taip kančioj ir mes.
Bet pralaužus ledą, skausmą
Neš ji į marias.
Tamsa negali būti
Amžina – sugrįš saulutė.
Tėvą į namus
Šaukia sūnus.

Tyliai priteka krūtinėn
Gaivalo tauraus.
Tol tylėkim, kol šaltiniai
Užtvankas nugriauš.
Nesijuok, kad neišgirstų
Priešai mūs minčių.
Lai pavasaris jiems virsta
Lapkričio šalčiu.
Leisk srovėms lėtai stiprėti
Tylia vilnimi...
Grįš mūs laisvė – grįš mūs tėtė,
Mik su viltimi.
Kaip Neris pralaužia ledą,

Kaip medelis vaisių veda –
Laisvė švies kilni
Tavam šypsny,
Tavam šypsny.

Iš jidiš kalbos vertė Andrius Krivas

Vilniuje gimęs Šmerkė Kačerginskis (1908–1954) šį eilėrašį parašė 1943 m. kaip tekstą vienuolikmečio Aleksandro Volkovyskio (1931–2019) sukurtai lopšinės melodijai, kuri buvo pateikta meno konkursui Vilniaus gete ir laimėjo vieną konkurso prizų.

Daina apibūdina įvykius Ponary kai mama dainuoja lopšinę savo sūnui. Ji pasakoja jam apie Vilniaus tragediją, bet išreiškia viltį, kad iš tamsos prasiskverbs šviesa.

Daina yra savotiška lopšinė prie „kapų“, atsiradusių po Vilniaus žydų žudynių Paneriuose. Pirmame posme motina prašo sūnaus neverkti dėl tėvo dingimo, nes jų priešai jo nesuprastų. Antrame posme, atėjus pavasariui, sūnus taip pat siunčiamas į mirtį. Trečiame posme ir dainos pabaigoje motina žada sūnui, kad dar kartą švies saulė, ateis laisvė ir sugrąžins dingusį tėvą.

Įkalintas gete Š. Kačerginskis prisidėjo gelbėjant žydų kultūros vertybes. Tais pačiais 1943 m. Š. Kačerginskis kartu su draugu, kitu iškilium žydų poetu Avromu Suckeveriu, pasitraukė iš Vilniaus geto prieš pat jo likvidavimą ir prisijungė prie partizanų, dalyvavo kovose prieš vokiečius. Po nesėkmingų bandymų atgaivinti žydų bendruomenės gyvenimą sovietų okupuotame Vilniuje poetas pokariu persikėlė į Lenkiją, paskui į Prancūziją ir į Argentiją. Lopšinės muzikos autorius A. Volkovyskis irgi išgyveno Vilniaus geto pragarą; vėliau, pasivadinęs Aleksandru Tamiru, Izraelyje tapo garsiu pianistu, klasikinės muzikos atlikėju. Jidiš kalba parašyta lopšinė „Štiler, štiler“, skirta Paneriuose nužudytiems žydams, išpopuliarėjo tarp žydų partizanų Antrojo pasaulinio karo metu ir po karo tarp Holokaustą išgyvenusių žmonių. Ji iki šiol dažnai atliekama atminimo renginiuose.

Quiet Quiet

Lyrics - Shmerke Kaczerginski (1908 - 1954)

Music - Alexander Tamir (1931 - 2006)

1.

Quiet, quiet, let's be silent,
Dead are growing here
They were planted by the tyrant
See their bloom appear.
All the roads lead to Ponar now.
There are no roads back
And our father too has vanished,
And with him our luck.
Still, my child, don't cry, my jewel
Tears no help commands
Our pain callous people
Never understand
Seas and oceans have their order
Prison also has its border
Our torment is endless
Is endless

2.

Spring has come, the earth receives her -
But to us brings fall.
And the day is filled with flowers -
To us darkness calls.
Autumn leaves with gold are softened. -
In us grow deep scars,
And a mother somewhere orphaned -
Her child - in Ponar.
Now the river too is prisoner
Is enmeshed in pain
While the blocks of ice tear through her,
To the ocean strain.
Still, things frozen melt, remember,
And cold winds to warmth surrender
Future bring a smile
So calls your child,
So calls your child.

3.

Quiet quiet, wells grow stronger
Deep within our hearts,
Till the gates are there no longer,
No sound must impart.
Child, rejoice not, it's your smiling
That is not allowed
Let the foe encounter springtime

As an autumn cloud.

Let the well flow gently onward

Silent be and dream.

Coming freedom brings your father,

Slumber, child serene.

As the river liberated,

Springtime green is celebrated

Kindle freedom's light,

It is your right.

It is your right!

The song's lyrics were written in the Vilna ghetto by Kaczerginski – an educator, author, poet and partisan. The accompanying melody was written by Alexander Volkovitski (today Tamir) when he was 11 years old, winning a Judenrat competition in April 1943 encouraging cultural endeavors in the ghetto.

The song describes the events at Ponary as a mother singing a lullaby to her son. She tells him of the tragedy of Vilna but expresses her hope that from the darkness light will break forth.

The song is a kind of lullaby to the “graves” that were born after the massacre of Vilna's Jews at Ponary. In the first verse, the mother asks her son not to cry over the disappearance of his father because their enemies would not understand. In the second verse, with the coming of spring, the son is also sent to his death. The third verse and the end of the song finds the mother promising her son that the sun will shine once more, and freedom will come and bring back his missing father.

Lullabies had long been one of the most popular Yiddish song genres. They formed part of the Yiddish theater tradition since Abraham Godfadn's popular lullaby “Rozhinkes mit mandlen” (Raisins and Almonds), also based on folk lullaby. Most of the lullabies told of a missing father, with the mother soothing her child to sleep and telling him of better days and a brighter future awaiting him. During the Holocaust, this tradition became fertile ground for a new kind of lullaby based either on popular melodies or new ones, as in this case.

According to a note in Kaczerginski's book, the song was performed in the Vilna ghetto by the choir, conducted by A. Slep, as well as by the partisans. The song won popularity among Holocaust survivors, and became one of the most performed songs on Holocaust remembrance days.